

Ministru kabineta noteikumi Nr. 630

Rīgā 2017. gada 17. oktobrī (prot. Nr. 51 33. §)

**Noteikumi par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām
korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai publiskas
personas institūcijā***Izdoti saskaņā ar likuma "Par interešu konflikta novēršanu
valsts amatpersonu darbībā" 20. panta astoto daļu*

1. Noteikumi nosaka iekšējās kontroles sistēmas pamatprasības korupcijas un interešu konflikta riska (turpmāk – korupcijas risks) novēršanai publiskas personas institūcijā (turpmāk – institūcija).
2. Tiesu varas institūcijas piemēro šos noteikumus, ievērojot speciālajos likumos noteikto funkciju un darbību specifiku.
3. Institūcijas vadītājs vai viņa pilnvarota persona nodrošina iekšējās kontroles sistēmas korupcijas riska novēršanai (turpmāk – iekšējās kontroles sistēma) izveidi, pilnveidošanu un uzturēšanu.
4. Lai nodrošinātu iekšējās kontroles sistēmas izveidi, pilnveidošanu un uzturēšanu, institūcijas vadītājs vai viņa pilnvarota persona var izveidot iekšējās kontroles struktūrvienību vai pilnvarot kādu institūcijas struktūrvienību vai darbinieku veikt šīs darbības.
5. Institūcijas vadītājs vai viņa pilnvarota persona izveido tādu iekšējās kontroles sistēmu, kura:
  - 5.1. ir iedarbīga, lietderīga un ekonomiska, vērsta uz institūcijas mērķu sasniegšanu, efektīvi izmantojot pieejamos resursus;
  - 5.2. nodrošina procedūru nepilnību un darbinieku pieļauto pārkāpumu savlaicīgu identificēšanu un novēršanu;
  - 5.3. nodrošina informācijas (datu) aizsardzību pret prettiesisku rīcību ar to, tajā skaitā pret neatļautu tās izpaušanu.
6. Lai nodrošinātu iekšējās kontroles sistēmas darbību, institūcijas vadītājs vai viņa pilnvarota persona:
  - 6.1. izveido institūcijas kontroles vidi, kas ir vērsta uz korupcijas risku novēršanu;
  - 6.2. identificē, analizē un novērtē korupcijas riskus;
  - 6.3. nosaka, ievieš un īsteno pasākumus korupcijas riska novēršanai;

6.4. īsteno informācijas apriti un komunikāciju par korupcijas risku novēršanu;

6.5. nodrošina darbinieku izglītošanu par korupcijas un interešu konflikta jautājumiem;

6.6. nodrošina iekšējās kontroles sistēmas uzraudzību.

7. Lai nodrošinātu institūcijas kontroles vides izveidošanu un korupcijas risku identificēšanu, analīzi un novērtēšanu, institūcijas vadītājs vai viņa pilnvarota persona:

7.1. izvērtē, vai institūcijā ir noteikti katra darbinieka amata pienākumi, pilnvaru robežas, lēmumu pieņemšanas kārtība, atbildība, kā arī lēmumu pēcpārbaudes kārtība;

7.2. identificē funkcijas vai darbības jomas, vai procesus institūcijā, kas ir pakļauti korupcijas riskam, un nosaka korupcijas riskam pakļautos amatus;

7.3. identificē korupcijas riskus, izvērtējot to iestāšanās iespējamību (varbūtību) un ietekmi riska iestāšanās gadījumā (radītās sekas), ņemot vērā pastāvošos kontroles mehānismus;

7.4. apstiprina visiem institūcijas darbiniekiem saistošus institūcijas ētikas principus.

8. Institūcijas vadītājs vai viņa pilnvarota persona:

8.1. pēc korupcijas risku identificēšanas, analīzes un novērtēšanas nosaka pasākumus korupcijas riska novēršanai;

8.2. ne retāk kā reizi trijos gados pārskata šo noteikumu 7. punktā minēto, izvērtē korupcijas riska novēršanai īstenoto pasākumu izpildi, to efektivitāti un lietderību. Lai lemtu par izmaiņu nepieciešamību iekšējās kontroles sistēmā, institūcijas vadītājs vai viņa pilnvarota persona izvērtē, vai:

8.2.1. īstenojot attiecīgos pasākumus korupcijas riska novēršanai, korupcijas riska iespējamība nav palielinājusies, kā arī vai iespējama korupcijas risks nav iestājies;

8.2.2. noteiktie pasākumi korupcijas riska novēršanai ir veikti lietderīgi, mērķi sasniedzot ar iespējami mazāku resursu (tajā skaitā finanšu) izlietojumu;

8.3. iekšējos normatīvajos aktos nosaka:

8.3.1. kārtību, kā darbiniekiem ir jārikojas gadījumā, ja tie vēlas ziņot par iespējamiem pārkāpumiem (tai skaitā iespējamām koruptīvām darbībām), ietverot pasākumus, lai nodrošinātu ziņotāja anonimitāti un aizsardzību;

8.3.2. kārtību, kādā institūcijas valsts amatpersonas paziņo par savu atrašanos interešu konflikta situācijā, kā arī kārtību, kādā interešu konflikta situācijā esošās valsts amatpersonas funkcijas nodod izpildei citai valsts amatpersonai;

8.3.3. amatu savienošanas atļauju izsniegšanas kārtību, tai skaitā nosakot šo atļauju pārskatīšanas kārtību, izvērtējot, vai nav mainījušies tiesiskie un faktiskie apstākļi, kuri pastāvēja atļaujas izsniegšanas brīdī, un vai valsts amatpersonas konkrētā amatu savienošana joprojām nerada interešu konfliktu, nav pretrunā ar valsts amatpersonai saistošām ētikas normām un nekaitē valsts amatpersonas tiešo pienākumu pildīšanai.

9. Kapitālsabiedrības reizi gadā un ne vēlāk kā trīs mēnešus pēc gada pārskata apstiprināšanas publisko tīmekļvietnē informāciju par kapitālsabiedrības iepriekšējā gadā veiktajiem pasākumiem korupcijas riska novēršanai.

10. Lai veicinātu informācijas apriti un komunikāciju par korupcijas riska novēršanu, institūcijas vadītājs vai viņa pilnvarota persona nodrošina, ka darbinieki tiek iepazīstināti ar institūcijas vadības dokumentiem, iekšējiem normatīvajiem aktiem un noteiktajiem ētikas principiem attiecīgajā institūcijā.

11. Lai darbiniekus, kuru amats pakļauts korupcijas riskam, izglītotu par korupcijas un interešu konflikta

jautājumiem, institūcijas vadītājs vai viņa pilnvarota persona nodrošina:

11.1. apmācību darbiniekiem, kas uzsāk darbu publiskas personas institūcijā, un vismaz reizi trijos gados papildu apmācību;

11.2. zināšanu pilnveidošanu vismaz reizi trijos gados, izmantojot kādu no šo noteikumu 12. punktā minētajām apmācības iespējām.

12. Apmācību par interešu konflikta un korupcijas novēršanu var veikt:

12.1. nosūtot institūcijas darbiniekus piedalīties Valsts administrācijas skolas organizētajos semināros par interešu konflikta un korupcijas novēršanas jautājumiem;

12.2. organizējot izglītojošus pasākumus institūcijā, uzaicinot Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja amatpersonas vai citus ekspertus korupcijas novēršanas jomā vai piedaloties Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja organizētajos semināros;

12.3. nosūtot institūcijas pārstāvi piedalīties Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja tālākizglītāju programmā par pretkorupcijas jautājumiem, lai pēc programmas apguves šī amatpersona varētu organizēt darbinieku apmācību attiecīgajā institūcijā;

12.4. nodrošinot darbiniekiem iespēju patstāvīgi apgūt zināšanas.

13. Institūcijas vadītājs vai viņa pilnvarota persona nodrošina iekšējās kontroles sistēmas pilnveidošanu un uzraudzību un novērš uzraudzības procesā konstatētās nepilnības iekšējās kontroles sistēmā.

14. Institūcijas, kas ir ministrijas padotībā, vai pašvaldības izveidotas institūcijas iekšējās kontroles sistēmas īstenošanā var izmantot attiecīgās ministrijas vai pašvaldības iekšējos normatīvos aktus, kas nosaka iekšējās kontroles sistēmas darbību un uzraudzību.

15. Šajos noteikumos noteikto iekšējās kontroles sistēmu izveido līdz 2018. gada 31. decembrim.

Ministru prezidents *Māris Kučinskis*

Tieslietu ministrs *Dzintars Rasnačs*